

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. XIV. Reliqua pars Miſſæ vsq[ue] ad eius finem & gratiarum
actione[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

batis; docet te, tanquam ignorantem; parcit tibi, tanquam peccatori; & pro te orat, tanquam tali subsidio indigente. Et in omnibus tuis necessitatibus habes hunc, quasi advocatum & misericordem Patrem: qui commiseratione tui motus cupit ab eis te liberare. Quare magna cum fiducia dicere ei potes, ut ab omni te malo liberet, cum ipse sit fons omnis boni.

CAPVT XIV.

RELIQVA PARS MISSÆ VSQVE AD EIVS FINEM,
Et gratiarum Actionem.

IN ISTA PRECATIONE DOMINICA, DIVIDIT, SACERDOS Sacram Hostiam; cuius partem particulam mittit in calicem: in signum, quod in die Resurrectionis Domini coniunctus est Sanguis eius corpori. Et quemadmodum Hostia, quoad accidentia panis, est res sicca; imbibens: que accidentia vini humectatur: ita Iustus cum communicat, inuisceratur modo quodam novo, cum Christo; & participat feruorem deuotionis, & amoris, quem vinum significat. Et hoc spiritu facienda est hæc cæremonia, ut fructum & utilitatem nobis adferat. Statim postea dicit Sacerdos *Agnus Dei, qui tollis peccata mundi misereere nobis; & dona nobis pacem.* Quæ oratio est deuotissima & ad communionem præambula: quam merito etiam dicunt circumstantes, propter spirituales suam communionem, eliciendo actum Fidei circa eam veritatem, quod qui ibi est, sic verè Agnus Dei, & Filius Dei vini: cuius carne & sanguine nutrimur; cuius lana, quæ est eius Charitas, induimur; eumque Patri offerentes, ipsum placamus: quia ipse est, qui se in cruce eidem obtulit pro peccatis mundi: sibi que retinuit semper hoc officium, & conseruat Agni mansuetudinem; ut animum nobis addat, ad petendam ab eo misericordiam, & pacem. Ter autem repetitur hæc oratio: ut dicamus, quam instantè agere apud ipsum Dominum debeamus, quando aliquid, ab eo petimus. Eodem spiritu accipiens Sacerdos Sacram Hostiam in manu, dicit etiam ter: *Domine non sum dignus* &c. & ita confitetur suam indignitatem, ad suscipiendum tantum Dominum: simul tamen eiusdem Domini conficitur Omnipotentiam, cum ait, *tantum dico verbo, & sanabitur anima mea.* in cuius orationis affectu fructus consistit Cõmunionis spiritualis: quod videre licet in eo, quod euenit Centurioni: qui primus hæc verba dixit Christo, offerenti se ire ad eius domum *ut puerum eius*

sanaret;

1.

Communionis fructus.

2.

Ad Agnus Dei, quos a se elicens oporteat.

3.

item, Domine non sum dignus.

2. Mat. 8.7.

LUC. 7. 6.

sanaret; cuius fidē & fiducia vidēs, Christus dixit: *vado, & sicut credidisti mihi*. Et sanatus est puer in illa hora. Hunc in modum qui Missā interet simul cum Sacerdote verba illa dicere debet: exercendo actus Fidei, Spēs & Charitatis; valde optando, hunc Dominum ingenti cum amore excipere attendendo ad infinitam eius bonitatem; & ingens bonum, quod ex eo hospite in domum suam excepto, sibi pueniet; ex altera tamen parte se contrahendo, & humiliando, agnoscens propriam indignitatem & vilitatem. Et quasi medium quoddam accipiat, ad simul exhibendam debentem tantam maiestati reuerentiam, & propriam necessitati prospicientiam accedit Spes, dicens ipsi Domino: *Dic tantum verbo, & sanabitur anima mea* nam quod re ipsa accedens sub tectum meum perficeres, verbo idem potestare poteris. Et ita sicut Christus Dominus noster non intrans in domum Centurionis, contulit eius puero integram sanitatem: atque si verē fuisse ingressus: ita euenire potest, vt tanto Spiritus feruore hanc facias Spiritualem communionem: vt tantum gratiæ augmentum promerearis, quantum ipse Sacerdos recipit ex communiōne Sacramentali: propter quam tamen, si ille similem haberet dispositionem, copiosorem reciperet gratiam

Tres consideraciones
ad commun-
cum suis
affectibus.

EX HIS omnibus deducitur, tres consideraciones facere Communiōnem Spiritualem cum affectibus ab eis prouenientibus. *Prima* consideratio est, magnitudinis & amplitudinis Christi Domini nostri, quā est Deus & homo, Redemptor, ac benefactor noster, adiunctis feruentibus desiderijs eum recipiendi: vt cum ipsius Spiritu nostrum coniungamus. *Secunda*, est innumerabilium nostrarum miseriarum: ob quas supremo hoc beneficium indigni sumus: adhibitis affectibus humilitatis, & reuerentiae, excitato in nobis desiderio, vt tales simus, quibus liceat facultatem petere ipsam recipiendi. *Tertia* est, infinitae liberalitatis, misericordiae, & omnipotentiae huius Domini, quae non est Sacramentis alligata, cuius nos non negligimus illa recipere: idēque confidere debemus, posse ipsam nobis, qua via & modo voluerit, subuenire; quod vt faciat, petemus ab eo feruentibus orationibus, nosq; in eius manus cū integra resignatione precipiemus. Et hac ratione paulatim disponitur magis cor nostrum ad recipiendum hoc Diuinum Sacramentum, eiusque fructus plenius colligendum. In primāua enim Ecclesia fideles quotidie communicabant in Missa de manu Sacerdotis celebrantis, postquam ipse communicauerat: interea cantabatur Psalmus aliquis, cuius loco nunc dicitur versus aliquis aut lectentia, quae appellatur *Communio*. Et Sanctum Concilium Tridentinum dicit, se optare, morem illum antiquum ita renouari, vt in singulis Missis Fideles adstantes non solum Spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicent: quod si id semper fieri non potest

test expedire certè, vt primum, quod de spiritali communionè dictum est, semper fiat.

Actio gratiarum.

PERACTA Communionè, reliqua Missæ pars dirigitur ad gratiarum actionem, & petendum à Deo Domino nostro fructum, bonumq; accepti Sacramenti vsu; & imponitur finis verbo illo: *Deo gratias*, quod bis reperitur: semel, cum Sacerdos dicit: *Ite, Missa est*: aut: *Benedicamus Domino*; & iterum finito Euangelio Sancti Ioannis. Nam (vt SS. Dionysius & Augustinus dicunt) actio gratiarum debet esse finis, & conclusio Sacrificiorum, omniumq; Sacrorum operum: quare etiam Sacerdos, finita Missa, dicit priuatim canticum: *Benedicite omnia opera Domini Domino*: quo inuitat omnes creaturas cœli & terræ, non solum Angelos, Sacerdotes, & Iustos, sed etiam Solem, Stellas, Elementa, & res insensibiles: vt omnes Deum laudent pro beneficio ad eum insigni, quo nos afficit; suppleantq; debilitatem nostram in reddendis gratiis pro dono ad eum glorioso. Hoc facit Sacerdos tanquam publicus Ecclesiæ Minister; tanquam persona vt priuata decet vt seorsum se colligat ad agendum cum Domino, quem intra se habet: vt tunc expleat consilium Euangelicum Christi Domini dicentis: *a cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora patrem tuum in abscondito*: qui est in cœlis, & manet etiam intra cor tuum, videns & audiens quid agas: & quod amplius, paratus etiam est te inducere, docere, & auxilium præbere ad orandum, sicut oportet. Meminerit Sacerdos se, cum communicat in Missa, repræsentare sepulchrum Christi Domini nostri: Et quemadmodum, sepulto eo, ocluserunt & b muniuerunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus: ita qui communicat estq; viuus sepulchrum Christi viuientis: statim atque ipsum intra se accepit, debet huius sepulchri portas ocludere, & obsignare; suas scilicet facultates & sensus; ne quid ingrediatur, quod ipsum pacem impediatur, aut turbet; Sanctosq; Angelos possunt turbare. Et sic intra suum sepulchrum, hoc est ad sua interiora ingressus, suas cogitationes, & affectus in eo Domino ponat, quem intra se, non mortuum habet sed viuentem, incipiatq; cum eo agere humiliter & confidenter. Et in primis gratias ex corde agat, ob collatum sibi beneficium, quo tali visitatione indignum visitare ipse dignatus est: deinde proponat ei valde minutim & exactè omnes suas necessitates, vt eas dignetur reparare; & supplicet orer, ne illis non reparatis, à se discedat. Tertio, nouas petat gratias ad ipsum magis diligendum. eiq; teruiendum. Et super omnia hæc in eius conspectu & cum ipso conquiescat cum affectu amoris, gaudij, & complacentiæ, quasi dicens: *e inueni quem diligit anima mea, tenebo eum nec dimittam. Et d lactetur cum eo, sicut al-*

Eccles. Hierar. c. 3. Epist. 9 q. 3

Collectio & exercitium Sacerd. post Missam. Mat. 6. 6.

Matth. 27. 66.

Cant. 3. 4 d Genes. 32. 24.

ter ille Iacob, donec ipsi benedixerit, & nomen mutauerit, ut uocetur in posterum Israel, quod significat: qui videt Deum, diuinam scilicet faciem per contemplationem quietam & tranquillam: nulla enim est melior occasio, quam hæc: idemque non decet eam præterire. Possunt etiam huiusmodi nouari considerationes prædictæ pro præparatione, singulis diebus ut accipiendo; ad eumque Dominum dirigendo, qui præsens adest: ut affectuum ignem in eius præsentia foueant. Et hoc propriè diuina scriptura appellat *ruminare*, quod proprium est animalium, quæ Lex mundam putabat. Ruminare enim est eundem cibum dentibus conterendo, qui integer & crassus fuerat ingestus, secundò comedere. Ideoque qui hunc panem uitæ sacramentaliter sumpsit: meritò iterum spiritualiter comedet ruminando, & consideratione comminuendo cibum, quem sumpsit ut maiorem ex eo suauitatem, & utilitatem percipiat. Hoc enim Diuini Sacramentum est *vinum* illud optimum, quod cælestis sponsum dignum indicat suis dilectis, ad potandum, labiisque & dentibus illorum ad ruminandum excitando scilicet molles & pios affectus, sed constantes ratiocinationes ad eius admirandam suauitatem degustandam & penetrandam. Si idolorum cultores magnique peccatores (ut ait Oseas propheta) super iriticum & vinum quod comedunt & bibunt, ruminant, ut se ex eo oblectent; & Septuaginta interpretes vertunt) sese concidunt, hoc est pungunt & sanguinem extrahunt, sicut hii sacerdotes Baal (qui incidebant se cultris & lancolis, donec perfunderentur sanguine) gratias suis idolis agentes, pro pane & uino, quod putabant se ab ipsis accepisse: multò æquius est Fideles & ueros Dei ministros ruminare cælestem istum panem, & uinum & gratias agere tanti beneficii largitori, offerentes ei, si opus erit, sanguinem proprium in gratiarum actionem pro dono adeo precioso.

IN eundem finem multum etiam conferunt sententiæ quædam aliquorum Psalmorum benè perpensæ: nominatim, quæ sunt in Psalmo 102 qui sic habet: *Benedic anima mea Dominum, & omnia, quæ intra me sunt nomini sancto eius.* Cum igitur nunc intra me ipsum sit Saluator: ipse seipsum benedicat, & sanctum nomen suum laudet ob insignia beneficia, quæ mihi largitur. Quæ prosequitur ipse Psalmus, ea exprimitur quæ sunt effectus huius Sacramenti & Sacrificij, & ita ait: *Benedic anima mea Domino: & noli obliuisci omnes retributiones eius, qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis; deinde sanat omnes infirmitates tuas; Tertio: redimit deum teritum uitam tuam; Quarto: coronat te in misericordia & miserationibus, quibus te undique circumdat, & insignes uictorias obtinere facit. Ac deo quoque replet in bonis desiderium tuum: & renouabitur ut Aquila inuentus uetus, cui spiritus vigor.* Pro quibus omnibus beneficijs, Domine, infinitas reddo gratias, supplicique oro, ut larga manu eas mihi applices.

e Leui. 11. 3
spiritualis
Euch. ruminatio.

f Cant. 7. 9

g Osee. 7. 9.
Ribera ib.

h 7. Reg. 18.
8.

i Psal. 102. 1.
Effectus
Communio.
nis.

semper tibi seruians; & crescente beneficio, animi mei gratitudo etiam crescat. Ad idem spectat initium Psalm. 106. *Confitemini Domino quoniam bonus quoniam in seculum misericordia eius.* circa quem perpendenda primùm est miseria nostra, quæ ob oculos proponitur cum dicit: *esurientes & sitientes, anima eorum in ipsis defecit:* in omnibus enim rebus temporalibus misera huius vitæ, nihil est, quod famem & sitim nostram satiare possit: ideoque necesse est nos perire, nisi Deus subueniat. Sed in hoc Diuino Sacramento omnino nos sariat. Quamobrem: *confiteantur Domino misericordia eius: & mirabilia eius filii hominum. Quia satiavit animam inanem: & animam esurientem satiavit bonis:* quod facit in Diuino hoc Sacramento, quod infinitas continet misericordias, & mirabilia. quæ omnia ipsam laudant, qui ea fecit, & facit in cõmodum filiorum hominum; qui & ipsi eundem laudent, & benedicant propter accepta ab eo beneficia. Est quoq; aptissimus in eundem finem Psalmus. 115. quem Sacerdos postquam Sacram Hostiam sumpsit, antequam sumat Calicem dicit. Nam subsistens aliquid tantulum in considerandis bonis, quæ cum sacratissimo Christi corpore accepit: in eam postea sententiã magno affectu erumpit: *Quid retinuerim Dom. no pro omnib; qua retribuit mihi:* Cũ in hoc solo Sacramento omnia contineantur; eòque sit summum bonum, in quo omnia bona latent. Et sacrum Calicem, accipiens, quasi respondeat sibi interroganti: *Calicem, inquit, salutaris accipiam: & nomen Domini inuocabo.* Sanguinem scilicet preciosissimum, qui in hoc Salutis meæ calice continetur, accipiam, in gratiarum actionem pro innumeris bonis, quæ cum Sanctissimo suo corpore mihi est largitus. Et quoniam cum ipso Sanguine eadem bona recipio, ac propterea est singulare omnino beneficium: pro utroque laudabo semper sanctum eius nomen, & cupio, ut totus mundus ipsum laudet, ac benedicat: & cum Angelorum Hierarchijs nouum illud canticum canter in honorem huius Sacrificij, quod eius mortem repræsenterat: *dignus est Agnus, qui occisus est, (& qui hic immolatus est) accipere virtutem, & diuinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & gloriam, & honorem, & benedictionem, in secula seculorum, Amen.*

Luc. 7. 6.

k psalm.
115. 12.

Apo. 5. 12.